

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย เพื่อเพื่อศึกษากิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย และเพื่อหาข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย
 2. ผลการศึกษากิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย
 3. ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย
 4. ผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ผลการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย

ผลจากการลงสำรวจศึกษา เส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย พบว่า เส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย 2 เส้นทาง ดังนี้

1. เส้นทางเมืองกาญจนบุรี-ช่องเขาขาด
จุดที่ 1 สุสานทหารพันธมิตร จุดที่ 2 พิพิธภัณฑ์รถไฟ-พม่า จุดที่ 3 ทารกไฟสายมรณะ จุดที่ 4 ช่องเขาขาด

เป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่านจุดท่องเที่ยวสำคัญบนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี และอำเภอไทรโยค ได้แก่ สุสานสัมพันธมิตร พิพิธภัณฑ์รถไฟ สะพานข้ามแม่น้ำแคว และพิพิธภัณฑ์ช่องเขาขาด ระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตร เส้นทางนี้จะนำนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวย้อนรอยประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี รวมถึงทหารชาวต่างชาติที่ล้มตายลงเป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวสามารถเริ่มเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางนี้จากตัวเมืองกาญจนบุรี มุ่งหน้าสู่อำเภอไทรโยค ปลายทางที่ช่องเขาขาด ซึ่งอยู่ไม่ไกลนักจากน้ำตกไทรโยค การเดินทางโดยรถยนต์ทางหลวงหมายเลข 323 ระยะทางจากตัว

เมืองกาญจนบุรีมุ่งหน้าสู่อำเภอไทรโยคระยะทางประมาณ 65 กิโลเมตร ก่อนที่จะแยกเดินทางไปยังช่องเขาขาด

เส้นทางนี้ผ่านจุดท่องเที่ยวสำคัญทางประวัติศาสตร์จุดแรกคือ สุสานทหารสัมพันธมิตร (ดอนรัก) หรือ War Cemetery (Donruk) ตั้งอยู่ริมถนนแสงชูโต ก่อนถึงตัวเมืองกาญจนบุรีเพียง 1.5 กิโลเมตร สุสานแห่งนี้เป็นสุสานของเชลยศึกสัมพันธมิตรที่เสียชีวิตในระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะ บรรจุศพทหารเชลยศึกที่เสียชีวิตรวม 6,982 นาย สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวของสุสานแห่งนี้มีทั้งสิ่งดึงดูดใจที่จับต้องได้ (Tangible Cultural Tourism) และจับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Tourism) อันประกอบไปด้วยภูมิทัศน์ของสุสานที่มีเนื้อที่กว้างขวาง ตกแต่งไว้อย่างสวยงามและเงียบสงบ ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงการสูญเสียของมวลมนุษยชาติในเหตุการณ์การสู้รบ

จุดที่สองคือ พิพิธภัณฑ์สงคราม เป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมและสัมผัสถึงภาพเหตุการณ์ในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รถไฟในสมัยสงครามโลก และภาพถ่ายเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสมัยนั้น

จุดที่สามคือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว หรือ Bridge of River Kwai ระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ 4 กิโลเมตร สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้นับเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งทำให้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ตลอดจนมีการนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์หลายเรื่องด้วยกัน สะพานข้ามแม่น้ำแคว ตั้งอยู่ที่ตำบลท่ามะขาม ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีไปทางทิศเหนือตามทางหลวงหมายเลข 323 ประมาณ 4 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายจากทางหลวงหมายเลข 323 ไปประมาณ 870 เมตร มีสถานที่จอดรถเป็นบริเวณกว้างไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเองหรือเดินทางมาเป็นหมู่คณะ

ภาพที่ 1-2 ป้ายบอกทาง สะพานข้ามแม่น้ำแคว และบริเวณทางเดินไปยังสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ประวัติความเป็นมาของสะพานข้ามแม่น้ำแควเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่กองทัพญี่ปุ่นได้เกณฑ์เชลยศึกซึ่งเป็นทหารฝ่ายสัมพันธมิตร ได้แก่ ทหารอังกฤษ อเมริกัน ออสเตรเลีย ฮอลันดา และนิวซีแลนด์ ประมาณ 61,700 คน และกรรมกรชาวจีน ญวน ขวา มลายู พม่า และอินเดียมาก่อสร้างทางรถไฟเพื่อเดินทางไปยังประเทศพม่า การสร้างเส้นทางรถไฟสายนี้ต้องสร้างข้ามแม่น้ำแควใหญ่ จึงต้องสร้างสะพานขึ้นก่อน การสร้างสะพานและทางรถไฟสายนี้จึงเต็มไปด้วยทุกข์ยากทรมานและความโหดร้ายของสงครามในสมัยนั้น

จุดที่ 4 ช่องเขาขาด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งความทรงจำ ช่องเขาขาด หรือ Hellfire Pass Memorial ถูกสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้กับเชลยศึก (Prisoner of War: POWs) และแรงงานชาวเอเชียที่ได้รับความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัสและเสียชีวิต ณ ช่องเขาขาด สถานที่แห่งนี้เกิดจากผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เริ่มขึ้นในปี 2488 เมื่อญี่ปุ่นเริ่มโจมตีสหรัฐอเมริกาที่เพิร์ล ฮาร์เบอร์ (Pearl Harbour) จากนั้นทหารญี่ปุ่นรุกเข้ามาเลเซีย และไทยในปี 2485 ทหารญี่ปุ่นสู้รบกับทหารอังกฤษในพม่าโดยมีวัตถุประสงค์สุดท้ายคือการรุกเข้าไปในประเทศอินเดีย แต่การดำรงกองทัพอยู่ในพม่านั้นญี่ปุ่นจำเป็นต้องใช้เส้นทางที่ปลอดภัยมากกว่าเส้นทางเดินเรือทางทะเลจากสิงคโปร์ไปยังย่างกุ้ง (Rangoon) ซึ่งอาจถูกโจมตีได้ ญี่ปุ่นจึงตัดสินใจสร้างทางรถไฟซึ่งมีความยาวประมาณ 415 กิโลเมตร ผ่านป่าและภูเขาจากอำเภอบ้านโป่ง (Ban Pong) จังหวัดราชบุรีไปยังตันบูซายัต (Thanbyuzayat) ในประเทศพม่า

ในการสร้างทางรถไฟสายนี้ ญี่ปุ่นได้รวบรวมแรงงานหลายชาติ ประกอบด้วยแรงงานชาวเอเชียประมาณ 250,000 คน และเชลยศึกชาวออสเตรเลีย อังกฤษ ดัตช์ และอเมริกัน รวมมากกว่า 60,000 คน ทำการก่อสร้างทางรถไฟโดยเริ่มในตอนใต้ของประเทศพม่าในเดือนตุลาคม 2485 ในขณะเดียวกันก็ได้เริ่มการก่อสร้างในประเทศไทย จรกระทั่งในวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2486 ก็สามารถเชื่อมรางรถไฟได้ที่จุดแก่งคอยท่า (Kon Koita) ในประเทศไทย การก่อสร้างทางรถไฟสายนี้ปราศจากเครื่องมือที่ทันสมัย การขุดดินหรือกะเทาะหินใช้เพียงพลั่ว ชะแลง แล้วขนย้ายดินหรือหินด้วยกระบุงหรือกระสอบ การถมรางรถไฟก็ใช้แรงงานคนเป็นหลัก เครื่องตอกหรือค้อนใหญ่ถูกใช้เพื่อตัดหิน เเจาะรู และขุดหลุมเพื่อวางระเบิด สะพานตลอดแนวรางรถไฟถูกสร้างด้วยไม้ที่ตัดจากป่าในบริเวณนั้นแทบทั้งหมด การก่อสร้างกำหนดให้สิ้นสุดลงในเดือนสิงหาคม เชลยศึกตลอดจนแรงงานชาวเอเชียถูกลงโทษให้ทำงานหนักจนค่า บริเวณที่ตัดช่องเขาขาดนั้นแสงวาบ ๆ จากกองไฟส่องกระทิงของแรงงานที่ผอมโซ จึงเป็นที่มาของชื่อ “ช่องไฟนรก หรือ Hellfire Pass” และในที่สุดการก่อสร้างก็สำเร็จลงในช่วงเดือนธันวาคม 2486 ถึงสิงหาคม 2488 ทางรถไฟสายนี้ก็ได้ถูกใช้เพื่อลำเลียงอุปกรณ์ทางทหารประมาณ 20,000 ตัน ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายพันธมิตรมีการโจมตีทางอากาศ แต่เส้นทางรถไฟสายนี้ก็ได้ถูกใช้เพื่อการขนย้ายยุทโธปกรณ์ให้กับฝ่ายทหารญี่ปุ่นได้อย่างต่อเนื่อง

ความสูญเสียจากการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายไทย-พม่าทำให้เชลยฝ่ายพันธมิตรเสียชีวิตประมาณร้อยละ 20 หรือประมาณ 12,399 คน จากจำนวนเชลยศึกทั้งหมด และพลเรือนเสียชีวิตประมาณ 70,000-90,000 คน สาเหตุของการเสียชีวิตมาจากการขาดอาหารและถูกทรมานอาหารหลักที่เชลยศึกได้รับประมาณมีเพียงข้าวและผักดองหรือปลาแห้งเท่านั้น ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนอาหาร ประกอบกับโรคระบาดคือมาเลเรีย โรคบิด อหิวาตกโรค และแผลเน่าเปื่อย ทำให้ทหารเหล่านั้นเสียชีวิตลงเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 3-4 สุสานทหารสัมพันธมิตร (ดอนรัก) หรือ War Cemetery (Donruk)

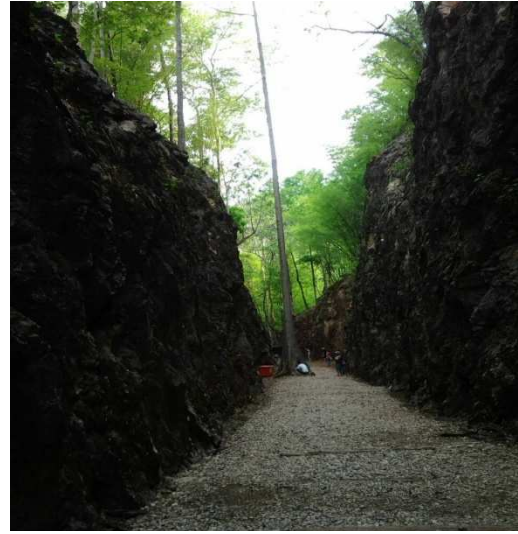
ภาพที่ 5-6 บริเวณสุสานทหารสัมพันธมิตร และพิพิธภัณฑ์รถไฟที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 7-8 ทิวทัศน์ของสะพานข้ามแม่น้ำแคว (Bridge of River Kwai)

ภาพที่ 9-10 พิพิธภัณฑ์สถานช่องเขาขาด และทางเดินเชื่อมไปยังทางรถไฟ

ภาพที่ 11-12 ร่องรอยของเส้นทางรถไฟบริเวณช่องเขาขาด และเส้นทางเดินเที่ยวชม

ภาพที่ 13-14 สภาพของโชดหินและเส้นทางรถไฟบริเวณช่องเขาขาดที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน

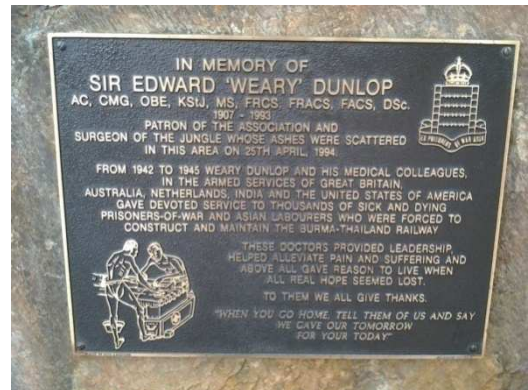

ภาพที่ 15 การก่อสร้างทางรถไฟโดยเชยศึกษาฝ่ายพันธมิตร
ที่มา: Australian Government (2015)

ภาพที่ 16 บริเวณทิวทัศน์ของช่องเขาขาด ซึ่งยังคงสภาพภูมิทัศน์อันสวยงาม

ภูมิทัศน์ที่งดงามของเทือกเขาซึ่งมีลักษณะโค้งคล้ายเกือกม้าในบริเวณนี้ นับเป็นสิ่งสวยงามเพียงสิ่งเดียวที่ช่วยให้ทหารฝ่ายสัมพันธมิตรได้ผ่อนคลายจากความทุกข์ทรมาน ทุกครั้งที่ได้มีโอกาสมองดูความสวยงามของธรรมชาติที่รายรอบ

ภาพที่ 17-18 ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว และอนุสรณ์ของนายทหารผู้เสียชีวิต

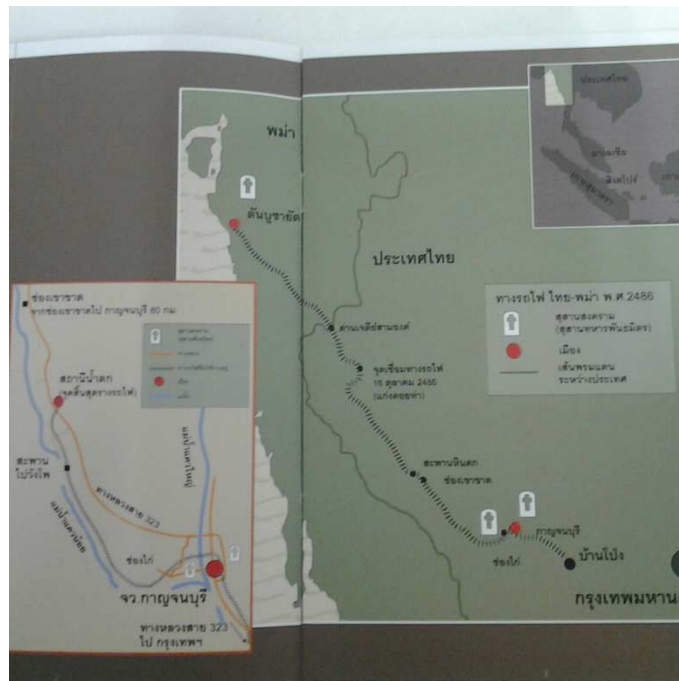

ภาพที่ 19-20 ร่องรอยของการไว้อาลัยสำหรับทหารผู้เสียชีวิตในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟ

ภาพที่ 21 แผนผังการเดินชมเส้นทางรถไฟบริเวณช่องเขาขาด
ที่มา: Australian Government (2015)

การเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 เส้นทางเมืองกาญจนบุรี-ช่องเขาขาดนี้ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากกรุงเทพฯ หรือจังหวัดใกล้เคียงไปตามถนนเพชรเกษมหรือไปตามเส้นทางใหม่ (ถนนบรมราชชนนี) ผ่านอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผ่านอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอท่ามะกา ท่าม่วง และมุ่งหน้าสู่ตัวจังหวัดกาญจนบุรี รวมระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากกรุงเทพฯ ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางโดยทางรถไฟซึ่งให้บริการวันละ 2 เที่ยว ออกจากสถานีรถไฟบางกอกน้อยเวลา 07.40 น. และเวลา 13.50 น. เป็นขบวนรถไฟที่เดินทางไปยังน้ำตกไทรโยค โดยแวะจอดที่สถานีกาญจนบุรี สะพานข้ามแม่น้ำแคว ท่ากิเลน และสถานีสุดท้ายคือน้ำตกไทรโยค ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง 30 นาที

ภาพที่ 22 เส้นทางการเดินทางมายังพิพิธภัณฑสถานช่องเขาขาด

ที่มา: Australian Government (2015)

2. เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์ – บ้านน้ำพุร้อน

จุดที่ 1 อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ จุดที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า จุดที่ 3 บ้านพุร้อน

เส้นทางที่ 2 นี้เป็นการเดินทางท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรีและอำเภอไทรโยค เช่นเดียวกับเส้นทางที่ 1 แต่เป็นเส้นทางที่เดินทางออกมาจากใจกลางเมืองกาญจนบุรี มุ่งสู่อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 323 และ 3455 รวมระยะทางประมาณ 43 กิโลเมตร จากนั้นเดินทางไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า แล้วจึงเดินทางต่อไปยังเขตแดนไทย-สหภาพพม่าตรงบริเวณชายแดนบริเวณบ้านพุร้อน

สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวนี้คือ อุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งมีสิ่งก่อสร้างเก่าแก่หลายชิ้นเรียงรายอยู่ในอาณาบริเวณกว้างขวาง นอกจากนั้นยังมีวัตถุโบราณที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยก่อนที่รวบรวมไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า โดยเฉพาะหม้อสามขา ที่มีชื่อเสียง และสถานที่ท่องเที่ยวแห่งสุดท้ายบนเส้นทางนี้คือ บ้านพุร้อนที่มีบ่อน้ำพุร้อนแต่อยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ แต่พื้นที่บริเวณบ้านน้ำพุร้อนนี้นับเป็นจุดผ่านแดนสำคัญที่จะเดินทางต่อไปยังสหภาพพม่า

เมืองสิงห์ตั้งอยู่ในเขตตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี สามารถเดินทางโดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ 175 กิโลเมตร หรือเดินทางโดยรถไฟจากสถานีบางกอกน้อย เมืองสิงห์ตั้งอยู่บนที่ราบริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย และมีเทือกเขาล้อมรอบ ทำให้พื้นที่ลาดเทลงมาทางน้ำน้ำแควน้อย พื้นที่บริเวณนี้จึงมีความอุดมสมบูรณ์มาก เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ความสมบูรณ์ของเมืองสิงห์ทำให้มีการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมมาเป็นเวลานาน ดังปรากฏจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ขุดพบในบริเวณริมแม่น้ำแควน้อยนอกกำแพงเมืองสิงห์ ด้านทิศใต้เป็นหลุมฝังศพมนุษย์และมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ฝังร่วมกับศพ อายุอยู่ในตอนปลายของยุคโลหะ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีอายุประมาณ 2,000 ปี ในสมัยต่อมาคือสมัยที่มีการสร้างเมืองสิงห์ ปรากฏหลักฐานจำนวนมาก ได้แก่ ตัวเมืองรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่พื้นที่ประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร มีคูเมือง คันดินและกำแพงเมืองที่เป็นศิลาแลงล้อมรอบ ที่กลางเมืองมีโบราณสถาน มีปราสาทที่สร้างขึ้นตามลักษณะศิลปะขอมแบบบายน

นอกจากตัวเมืองโบราณและโบราณสถานแล้ว ยังพบโบราณวัตถุที่เป็นประติมากรรมตามลักษณะศิลปะขอมแบบบายน ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 18 หรือตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์ของขอม (ประเทศกัมพูชา) นอกจากความเชื่อที่ว่าปราสาทเมืองสิงห์สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ตามศิลปะของขอมแล้ว ยังมีแนวคิดอีกแนวคิดหนึ่งซึ่งเชื่อว่า เมืองสิงห์และปราสาทเมืองสิงห์น่าจะเป็นการก่อสร้างเลียนแบบปราสาทขอมในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7

ลักษณะของเมืองสิงห์เป็นเมืองที่มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีเนื้อที่ประมาณ 651 ไร่ 1 งาน 53 ตารางวา ขนาดกว้างประมาณ 880 เมตร ความยาวจากแนวทิศเหนือ-ใต้จรดแม่น้ำ 1,400 เมตร กำแพงเมืองก่อด้วยศิลาแลงสูง 7 เมตร มีทางเข้า-ออกทั้ง 4 ด้าน กำแพงด้านในถมดินลาด ด้านทิศตะวันออก ทิศเหนือ และตะวันตกมีคูน้ำคันดินล้อมรอบ 7 ชั้น ส่วนด้านทิศใต้กำแพงเมืองคดโค้งไปตามลำน้ำแควน้อยโดยใช้ลำแม่น้ำเป็นคูเมือง ภายในตัวเมืองมีสระน้ำ 6 สระ และสิ่งก่อสร้างที่มีความเกี่ยวเนื่องกับศาสนาอีก 4 แห่ง ประกอบด้วย

โบราณสถานหมายเลข 1 ปราสาทหลังใหญ่ ตรงกับประตูเมืองสิงห์ด้านตะวันออก

โบราณสถานหมายเลข 2 ปราสาทหลังที่อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ติดกับกำแพงแก้วของปราสาทหลังใหญ่

โบราณสถานหมายเลข 3 อาคารขนาดเล็กที่ก่อด้วยอิฐและศิลาแลง อยู่นอกกำแพงแก้ว ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของปราสาทหลังใหญ่ ห่างออกไป 150 เมตร

โบราณสถานหมายเลข 4 ฐานโบราณสถานที่มีลักษณะเป็นห้อง ๆ อยู่ห่างจากกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของปราสาทหลังใหญ่ ประมาณ 236.50 เมตร

ภาพที่ 23-24 ภูมิทัศน์และสถาปัตยกรรมภายในอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ - โบราณสถาน
หมายเลข 1

ภาพที่ 25 ร่องรอยสิ่งก่อสร้างในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ - โบราณสถาน
หมายเลข 2

ภาพที่ 26-27 โบราณสถานหมายเลข 1 และโบราณสถานหมายเลข 2

จุดที่ 2 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่าจัดตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2508 สืบเนื่องจาก ดร.เฮซออาร์ แวน เฮเกอร์เรน (H.R.VanHeekerren) นักโบราณคดีชาวดัตช์ ซึ่งถูกจับเป็นเชลยศึกและถูกเกณฑ์มาสร้างทางรถไฟสายมรณะในสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้พบเครื่องมือหินกะเทาะและขวานหินขัด ขณะทำงานอยู่บริเวณตำบลบ้านเก่า เมื่อสงครามสงบ ได้นำเครื่องมือหินที่พบกลับไปศึกษาวิเคราะห์ที่สหรัฐอเมริกา จนนำไปสู่การสำรวจขุดค้นทางโบราณคดีโดยนักโบราณคดีไทยและต่างประเทศในพื้นที่บ้านเก่าเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2499 หลังจากนั้นระหว่าง พ.ศ.2503-2505 คณะสำรวจก่อนประวัติศาสตร์โครงการความร่วมมือทางโบราณคดีระหว่างไทย-เดนมาร์ก ได้ทำการศึกษาขุดค้นแหล่งโบราณคดีบ้านเก่า บริเวณที่ดินของนายลือ-นายบาง เหลืองแดง บริเวณริมแม่น้ำแควน้อย พบโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์จำนวนมาก

ภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งนี้มีห้องจัดแสดง 6 ห้อง ห้องที่ 1 จัดแสดงประวัติความเป็นมาของเมืองกาญจนบุรี สภาพภูมิประเทศ ธรณีวิทยา ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติ ห้องที่ 2 จัดแสดงแหล่งโบราณคดีบ้านเก่า โบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และประวัติการสำรวจขุดค้นทางโบราณคดี ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา ห้องที่ 3 จัดแสดงโลงไม้ซึ่งขุดพบในถ้ำเพิงผา บริเวณริมแม่น้ำแควน้อย แม่น้ำแควใหญ่ ห้องที่ 4 จัดแสดงโบราณวัตถุที่ได้จากการสำรวจขุดค้นทางโบราณคดีในจังหวัดกาญจนบุรี ห้องที่ 5 จัดแสดงพัฒนาการชุมชนเมืองกาญจนบุรี จำลองภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมล่าสัตว์ สังคมเกษตรกรรมและภาพถ่ายโบราณวัตถุชิ้นสำคัญ และห้องที่ 6 จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับปราสาทเมืองสิงห์

ภาพที่ 28 บริเวณด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า

ภาพที่ 29-30 หม้อสามขา ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า

ภาพที่ 31-32 วิถีชีวิตของผู้คน และเครื่องใช้ไม้สอย-เครื่องประดับในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า

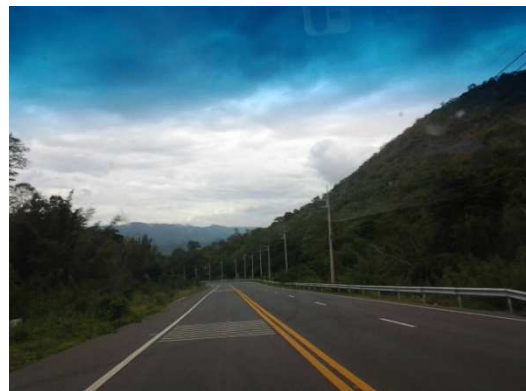
จุดที่ 3 บ้านพุน้ำร้อน แหล่งท่องเที่ยวบ้านพุน้ำร้อนตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ ตำบลบ้านเก่า ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ 76 กิโลเมตร เส้นทางเข้าหมู่บ้านใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 3512 ห้วยน้ำขาว-พุน้ำร้อน และเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3445 ซึ่งใช้ติดต่อ กับบ้านห้วยน้ำขาว อำเภอเมืองกาญจนบุรีและอำเภอด่านมะขามเตี้ย ปัจจุบันยังไม่มีบริการโดยสาร ประจำทาง หรือสามารถเดินทางจากตัวเมืองกาญจนบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข 3229 จากบริเวณ แยกแก่งเสี้ยน ผ่านบ้านทุ่งศาลา ตำบลบ้านเก่า บ้านหนองแจง บ้านหนองเก่า ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจ ฐานราก และบ้านห้วยน้ำขาว ซึ่งมีป้ายบอกทางไปตลอดเส้นทาง

ภาพที่ 33-34 ป้ายบอกทางไปยังบ้านพุน้ำร้อน เขตชายแดนไทย-พม่า

ภาพที่ 35-36 ป้ายบอกทาง และสภาพเส้นทางไปบ้านพุน้ำร้อน

ภาพที่ 37-38 ทิวทัศน์อันงดงามบนเส้นทางไปบ้านพุน้ำร้อน ชายแดนไทย-พม่า

ภาพที่ 39 ที่ทำการจุดผ่านแดนถาวรบ้านน้ำพุร้อน สดเขตชายแดนไทย-พม่า

เมื่อเดินทางมาถึงจุดผ่านแดน นักท่องเที่ยวสามารถจอดรถไว้ที่บริเวณลานจอดรถ แล้วข้ามถนนเดินตามทางเท้าไปยังบ่อน้ำพุร้อน ระยะทางประมาณ 400 เมตร หรือจะขับรถไปยังบริเวณลานจอดรถข้างบ่อน้ำพุร้อนก็ได้ แต่เส้นทางเข้าถึงค่อนข้างลำบาก

ภาพที่ 40-41 ทางเข้าบ่อน้ำพุร้อนจากจุดผ่านแดน และลานจอดรถติดกับบ่อน้ำพุร้อน

บริเวณทางแยกก่อนที่จะเลี้ยวซ้ายมายังจุดผ่านแดน หากขับรถตรงไปจะพบป้ายบอกทางสิ้นสุดเขตควบคุมแขวงกาทางกาญจนบุรี จากจุดนี้สามารถเข้าถึงบ่อน้ำพุร้อนได้เช่นเดียวกัน เส้นทางสั้นกว่า แต่ถนนมีความลาดชันมาก

ภาพที่ 42 ทางเข้าบ่อน้ำพุร้อนอีกด้านหนึ่งที่อยู่ติดกับที่พักคนงานของบริษัทเอกชน

ภาพที่ 43-44 บ่อน้ำพุร้อนในพื้นที่บ้านพุร้อน บริเวณจุดผ่านแดนถาวรชายแดนไทย-พม่า

ภาพที่ 45-46 อีกมุมหนึ่งของบ่อน้ำพุร้อนชายแดนไทย-พม่า และทิวทัศน์โดยรอบ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลบ้านเก่ามีลักษณะเทลาดเล็กน้อยจากทิศตะวันตกลงสู่แม่น้ำแควน้อย (ด้านทิศตะวันออก) มีภูเขายู่ทางทิศตะวันตกตามแนวชายแดนไทยและสหภาพพม่า ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านมีลำห้วยแม่กระบาลไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้านทางด้านตะวันตก พื้นที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย ปนเศษหิน มีสิน้ำตาลเข้ม เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำแควน้อย มีเขตเหมืองแร่ รวมถึง บ่อน้ำพุร้อน นอกจากนี้ยังมีปารายล้อมพื้นที่ทำให้มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม

สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว หรือผู้ที่เดินทางข้ามพรมแดนไปตามเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย คือ บ่อน้ำพุร้อน ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ ตลอดจนทัศนียภาพที่สวยงามมากตลอดเส้นทาง ปัจจุบันบ้านพุร้อน ตำบลบ้านเก่า จึงเป็นพื้นที่สุดเขตชายแดนไทยติดต่อพม่า ซึ่งเดิมมีชาวบ้านชาวไทยและพม่าอาศัยอยู่ แต่หลังจากที่รัฐบาลพม่าเปิดประเทศให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนและพัฒนาประเทศ พม่าก็ได้มีโครงการต่าง ๆ เกิดขึ้นหลายโครงการทั้งด้านสาธารณูปโภค การเงิน อุตสาหกรรม การขนส่ง เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ มีเงินทุนจากต่างชาติไหลเวียนเข้ามาในประเทศ มีแรงงานชาวพม่าเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก โครงการทำเรื่อน้ำลิกทวายจะส่งผลให้พม่ากลายเป็นศูนย์กลาง โลจิสติกส์ (Logistics) ของภูมิภาคนี้ และประเทศไทยก็จะได้รับประโยชน์จากโครงการทำเรื่อน้ำลิกทวายเช่นเดียวกัน รัฐบาลไทยจึงได้พัฒนาพื้นที่ชายแดนพัฒนาความสัมพันธ์กับพม่าและคลี่คลายปัญหาตามแนวชายแดน บ้านพุร้อนจึงเป็นพื้นที่ที่ถูกวางแผนการพัฒนาให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญรวมทั้งเป็นพื้นที่ที่รองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

3. บริบทด้านท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี

จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2556-2559 และเอกสารด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความเป็นมา และบริบทด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี (กลุ่มข้อมูลสารสนเทศจังหวัดกาญจนบุรี, 2558; จังหวัดกาญจนบุรี, 2558; สำนักยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1, 2554) ดังต่อไปนี้

3.1 ความเป็นมา กาญจนบุรียังเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวตามคำขวัญที่ว่า “แคว้นโบราณ ด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่ น้ำตก” คำขวัญดังกล่าวนี้สะท้อนถึงภาพของกาญจนบุรีในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้ง ภูเขา ผืนป่า สายน้ำ แร่ธาตุ ที่มารวมกันทำให้กาญจนบุรีมีความโดดเด่น และเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวมากที่สุดจังหวัดหนึ่งของไทย ในอดีตกาญจนบุรีเป็นเมืองหน้าด่านที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เมื่อชนเผ่าไทยอพยพลงมาตั้งอาณาจักรอยู่ที่ล้านนา ซึ่งต่อมาได้ก่อตั้งเป็นอาณาจักรสุโขทัยขึ้น ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีมีการบอกเล่า

หรือปรากฏชื่อเมืองกาญจนบุรี ต่อมาในสมัยสมัยอยุธยาที่ไทยสู้รบกับพม่า จึงมีชื่อจังหวัดกาญจนบุรีว่าเป็นเมืองหน้าด่านติดชายแดนพม่า ต่อมากาญจนบุรีได้มีชื่ออยู่ในเส้นทางเดินทัพของกษัตริย์พม่าคือ พระเจ้าตะเบงชะเวตี้ที่ยกทัพเข้ามาตีไทยทางด้านพระเจดีย์สามองค์ ได้มีการสู้รบกันก่อนที่พม่าจะยกทัพผ่านไปยังสุพรรณบุรี และเข้าตีกรุงศรีอยุธยาในที่สุด

ต่อมาเมื่อพม่าตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษในปี พ.ศ. 2428 ทหารอังกฤษได้ใช้เส้นทางด่านเจดีย์สามองค์ในการลาดตระเวน กระทั่งปี 2484 ญี่ปุ่นประกาศสงครามกับสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ในปีต่อมาญี่ปุ่นเคลื่อนทัพเข้าสู่พม่า โดยใช้เส้นทางรถไฟซึ่งเป็นการก่อสร้างข้ามแม่น้ำ และผ่านหุบเขาที่มีความยากลำบาก ดังที่ทราบกันดีในปัจจุบันของสะพานข้ามแม่น้ำแคว หรือ Bridge of River Kwai และสุสานช่องเขาขาด ซึ่งเป็นที่รู้จักในนาม “Hellfire Pass” ของชาวต่างชาติ

ความสำคัญของด่านเจดีย์สามองค์ หรือด่านพระเจดีย์สามองค์นั้นได้รับการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ไทยในเหตุการณ์สำคัญ ๆ ทางประวัติศาสตร์หลายครั้ง ปัจจุบันจังหวัดกาญจนบุรีจึงใช้รูปสัญลักษณ์ของด่านเจดีย์สามองค์เป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

3.2 แผนยุทธศาสตร์และบริบทด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดกาญจนบุรีกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดไว้ว่า “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความเป็นเลิศด้านการเกษตรอุตสาหกรรมและการค้าผ่านแดน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ประการคือ

1. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. พัฒนาประสิทธิภาพและระบบการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่

ปลอดภัย

3. ส่งเสริมและพัฒนากาญจนบุรีการค้าผ่านแดน

โดยมีเป้าประสงค์ที่สำคัญคือ

1. แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
2. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. จำนวนแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้น
4. การใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานเพิ่มขึ้น
5. มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้น

3.3 การวิเคราะห์ SWOT ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี

จุดแข็ง (Strength)

1. มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นทั้งแหล่งท่องเที่ยว

ธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยทวารวดี สุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์
ตอนต้น รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

2. มีสนามบินพาณิชย์ในเขตจังหวัด รวมทั้งสาธารณูปโภคครอบคลุมทุกพื้นที่ของ
จังหวัด รวมทั้งไฟฟ้า น้ำประปา มีพลังงานไฟฟ้าสำรองที่มั่นคง ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนทางการ
ท่องเที่ยวที่ดี

3. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร เช่น สหกรณ์การเกษตร กลุ่มแม่บ้าน
จำนวนมาก สามารถผลิตสินค้า OTOP ที่มีคุณภาพหลากหลาย ทั้ง อาหาร เครื่องประดับ และของที่
ระลึกที่สามารถนำมาจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก อาหารและบริการเพื่อสร้างรายได้ทางการ
ท่องเที่ยวได้

4. มีสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงอุดมศึกษา ที่มี
ศักยภาพพร้อมต่อการพัฒนาคน เพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จุดอ่อน (Weakness)

1. มีพื้นที่ติดชายแดนทางด้านตะวันตกกับประเทศพม่ายาว 371 กิโลเมตร มีจำนวน
ช่องทางเข้า-ออก 43 ช่องทาง ซึ่งง่ายต่อการข้ามผ่านแดน และเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อการลักลอบ
กระทำผิดกฎหมาย และยากต่อการควบคุมดูแล รวมถึงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และ
ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

2. การส่งเสริมเรื่องเกษตรปลอดภัยยังมีข้อจำกัด สินค้าการเกษตรยังไม่ได้มาตรฐาน
ทั้งการผลิต และการจัดจำหน่าย ทำให้สินค้าเพื่อการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน

3. ระบบสาธารณสุขยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ทำให้ส่งผลกระทบต่อ
พัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว

4. ปัญหามลภาวะ ปัญหาการจัดการขยะ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโรงงาน
อุตสาหกรรมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดทางการท่องเที่ยว

โอกาส (Opportunity)

1. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล ทำให้แนวโน้มเรื่องการท่องเที่ยว
โดยเฉพาะการท่องเที่ยวผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดีขึ้น

2. การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวาย ทำให้เกิดความต้องการบริการขนส่งสินค้าข้ามแดน
รวมถึงการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการขยายตลาดการค้าและการท่องเที่ยว

3. จังหวัดได้รับการสนับสนุนให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในปี 2559 ทำให้มี
แนวโน้มการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การผลิตที่ดีขึ้น นักธุรกิจและนักท่องเที่ยว
ทางเข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

4. การรวมกลุ่มกันของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้สามารถร่วมมือกันในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น การกำหนดจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Destinations) ในภูมิภาคเดียวกัน

อุปสรรค (Threat)

1. สถานการณ์ทางการเมือง ตลอดจนข่าวแผ่นดินไหวส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว
2. มีการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปในประเทศ แทนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

โดยสรุป กาญจนบุรีมีโอกาสนในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากจุดแข็งหลายประการของพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีความเป็นมาที่น่าสนใจ และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ทั้งประวัติศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์โลกในภาวะสงคราม แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีนอกจากที่ตั้งอยู่บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวายแล้ว ยังกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ของทุกอำเภอ ดังภาพ

ภาพที่ 47 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี
 ที่มา Thaitour.com (2558)

โดยสรุป จากการลงพื้นที่ศึกษาและจากการศึกษาเอกสาร พบว่า แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของ 2 อำเภอคือ อำเภอเมืองกาญจนบุรีและอำเภอไทรโยค มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนในอดีต โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดและแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ อาทิ พิพิธภัณฑสถานสงครามอักษะและเชลยศึก สุสานทหารสัมพันธมิตร (ดอนรัก) พิพิธภัณฑสถานรถไฟไทย-พม่า สะพานข้ามแม่น้ำแคว หอศิลป์และพิพิธภัณฑสถานสงครามโลก สุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ โบราณสถานในเขตเมืองกาญจนบุรีเก่า พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า วัดถ้ำน้ำพุ วัดเมตตาธรรมโพธิญาณ วัดถ้ำมั่งกร หาดชายชูโค่น และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เป็นต้น สำหรับอำเภอไทรโยคมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ ทางรถไฟสายประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ น้ำตกไทรโยคน้อย อุทยานแห่งชาติไทรโยค น้ำตกไทรโยคใหญ่ ถ้ำกระแซ ถ้ำดาวดิงส์ ถ้ำละว้า แคมป์ช้างวังโพธิ์ ปางช้างไทรโยค เป็นต้น โดยเส้นทางท่องเที่ยวที่เสนอไว้ในการศึกษารังนี้ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน สามารถใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวภายในเวลา 1 วัน โดยเส้นทางแรกคือ เส้นทางเมืองกาญจนบุรี-ช่องเขาขาด เริ่มเดินทางจากสุสานสัมพันธมิตร (ดอนรัก) พิพิธภัณฑสถานรถไฟ ทางรถไฟสายมรณะและสะพานข้ามแม่น้ำซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี และจุดสุดท้ายคือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า ตั้งอยู่ในเขตอำเภอไทรโยค ส่วนเส้นทางที่ 2 อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า และจุดข้ามชายแดนบริเวณบ้านพุน้ำร้อน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอไทรโยค

3.4 ผลจากการศึกษากิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย

ผลจากการศึกษากิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวายจากโดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและประชาชนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววิถีไทยจำนวน 400 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววิถีไทย ผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลจากการวิเคราะห์สถานภาพของนักท่องเที่ยวดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ

สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่ (f)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	208	52.00
หญิง	192	48.00
อายุ		
20 ปี หรือน้อยกว่า	59	14.75
21 - 30 ปี	127	31.75
31 - 40 ปี	96	24.00
41 - 50 ปี	57	14.25
51 - 60 ปี	33	8.25
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	28	7.00
อาชีพ		
พนักงานบริษัทเอกชน	110	27.50
พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	81	20.25
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	73	18.25
รับราชการ	48	12.00
นักเรียน/นักศึกษา	45	11.25
รับจ้าง	23	5.75
อื่น ๆ (แม่บ้าน)	20	5.00

จากตารางที่ 1 พบว่า นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง ร้อยละ 48.00 เป็นชาย ร้อยละ 52.00 มีอายุ 21-30 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 31.75) รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 24.00) และมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.00) ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด (ร้อยละ 27.50) รองลงมาเป็นพนักงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 20.25) และประกอบอาชีพอื่น ๆ (เช่น แม่บ้าน) น้อยที่สุด (ร้อยละ 5.00)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมามากที่สุด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว	ความถี่ (f)	ร้อยละ
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	214	53.50
สุสานทหารสัมพันธมิตร	202	50.50
อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์	196	49.00
ช่องเขาขาด	173	43.75
น้ำตกไทรโยค	155	38.75
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า	86	21.50
จุดข้ามแดนบ้านน้ำพุร้อน	52	13.00
ถ้ำและน้ำตก	44	11.00
วัด	18	4.50

จากตารางที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว (ร้อยละ 53.50) รองลงมาคือ สุสานทหารสัมพันธมิตร (ร้อยละ 50.50) และอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ (ร้อยละ 49.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย

(n=400)		
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยว		
ครั้งแรก	160	40.00
2-3 ครั้ง	130	32.50
3-4 ครั้ง	47	11.75
มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	63	15.75

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว		
เดินทางคนเดียว	22	5.50
เดินทางมากับครอบครัว/ญาติ	193	48.25
เดินทางมากับเพื่อน	158	39.50
อื่น ๆ (คณะดูงาน)	27	6.75
3. ใช้ระยะเวลาการท่องเที่ยว		
ครึ่งวัน	78	18.00
1 วัน	163	40.75
2 วัน	84	21.00
มากกว่า 2 วัน	81	20.25

จากตารางที่ 3 พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกมากที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมาเดินทางมาท่องเที่ยว 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 32.50) มีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวโดยเดินทางมากับครอบครัวหรือญาติมากที่สุด (ร้อยละ 48.25) รองลงมาเดินทางมากับเพื่อน (ร้อยละ 39.50) ใช้ระยะเวลาการท่องเที่ยว 1 วันมากที่สุด (ร้อยละ 40.75) รองลงมาใช้ระยะเวลาท่องเที่ยว 2 วัน (ร้อยละ 21.00)

ตอนที่ 3 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย

จากการสอบถามวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวายจากนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน ได้ข้อมูลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

(n = 400)

วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์	4.31	0.68	มาก	1
2. ความโดดเด่นทางด้านศิลปกรรม	4.26	0.70	มาก	2
3. ความงามของสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรม	4.19	0.77	มาก	3
4. อรรถลักษณะทางด้านวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว	4.18	0.75	มาก	4
5. เรื่องราวที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.06	0.82	มาก	5
6. เทศกาลและกิจกรรมสำคัญที่จัดขึ้นในรอบปี	4.01	0.83	มาก	6
7. ต้องการเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน	3.95	0.85	มาก	7
8. ต้องการพักผ่อนและหาประสบการณ์ใหม่ ๆ	3.87	0.92	มาก	8
9. ต้องการซื้อสินค้าและบริการ (ที่พัก อาหาร ของที่ระลึก)	3.86	0.92	มาก	9
10. สามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้สะดวก	3.86	0.92	มาก	9
รวม	4.10	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวายของนักท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) โดยวัตถุประสงค์สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรกของการเดินทางมาท่องเที่ยวคือ ความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31) ความโดดเด่นทางด้านศิลปกรรม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26) ความงามของสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) ตามลำดับ

ผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย

ผู้วิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยว ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยว รวมทั้งการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ซึ่งร่างรูปแบบดังกล่าวอาศัยหลักการ แนวคิด และทฤษฎีดังนี้

1. ที่มาของรูปแบบ

ที่มาของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นอาศัยแนวคิดหลักในเรื่องการท่องเที่ยววิถีไทยที่มีรากฐานมาจากการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งในการศึกษานี้ หมายถึงลักษณะของการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์จากการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย (Thainess or Thai experience) ในกิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย และอัตลักษณ์ในพื้นที่ รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

2. รูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้น

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวายที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นนี้ เรียกว่า Thai-Tavoy Model ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. Th หมายถึง Thainess (วิถีไทย)
2. A หมายถึง Awareness (ความตระหนัก)
3. I หมายถึง Identity (อัตลักษณ์)
4. T หมายถึง Telling a story
5. A หมายถึง Attendance (การเข้าร่วมกิจกรรม)
6. V หมายถึง Value (การเห็นคุณค่า)
7. O หมายถึง Opportunity (โอกาส)
8. Y หมายถึง Young people (คนรุ่นหลัง)

3. คำนิยาม Thai-Tavoy Model

1. Th: Thainess หมายถึง การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ในที่นี้หมายถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ได้แก่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สถาปัตยกรรม ภาษา การแต่งกาย เป็นต้น

2. A: Awareness (ความตระหนัก) หมายถึง ผู้คน ชุมชน และนักท่องเที่ยวตระหนักและเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ มีสืบทอดวิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง และร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน

3. I: Identity (เอกลักษณ์) หมายถึง มีรูปแบบหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยววิถีไทยที่มีความโดดเด่น คงความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ท่องเที่ยว

4. T: Telling a story (การบอกเล่าเรื่องราว) หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทย หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใหม่ที่มีการบอกเล่าเรื่องราว ความเป็นมาของสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนเพื่อถ่ายทอดไปยังนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้เรื่องราว เกิดความประทับใจ และมีความต้องการกลับมาเที่ยวอีก

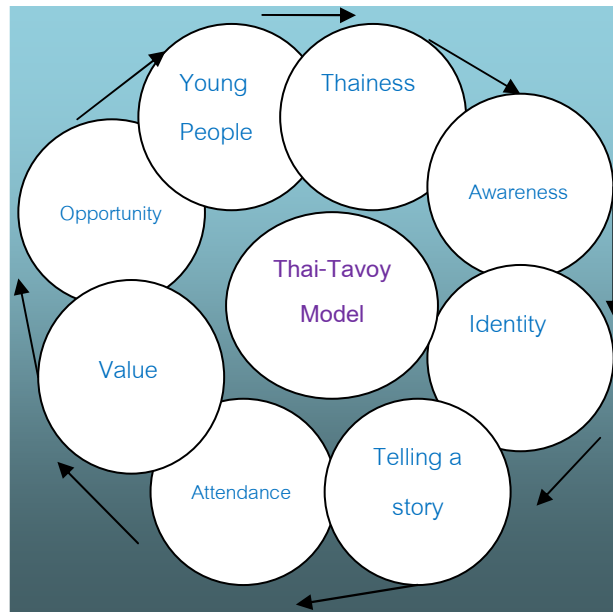
5. A: Attendance (การเข้าร่วมกิจกรรม) หมายถึง การที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้น นักท่องเที่ยวรู้สึกพึงพอใจ มีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม และมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

6. V: Value (การเห็นคุณค่า) หมายถึง การที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจ เห็นคุณค่าของเรื่องราวและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว

7. O: Opportunity (โอกาส) หมายถึง โอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีไทยสร้างสรรค์ของประชาชนในชุมชน ทั้งในเรื่องของการสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่รวมถึง สินค้า บริการ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ หรือการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ทางการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน

8. Y: Young People (โอกาส) หมายถึง การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม วิถีไทยสืบต่อไปยังเยาวชนรุ่นหลัง

รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างอัตลักษณ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่พัฒนาขึ้น ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์: Thai-Tavoy Model

4. ผลการรับรองรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย (Thai-Tavoy Model) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย
(Thai-Tavoy Model) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	ความคิดเห็นต่อรูปแบบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. Th: Thainess (วิถีไทย)		4.40	0.30	มาก
1.	มีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีไทย	4.40	0.55	มาก
2.	มีมรดกทางวัฒนธรรมทางด้านศิลปกรรม หรือสถาปัตยกรรมไทย	4.20	0.44	มาก
3.	มีเรื่องราวที่น่าสนใจทางด้านประวัติศาสตร์	4.40	0.55	มาก
4.	มีสิ่งดึงดูดใจที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตที่งดงามของผู้คน	4.40	0.55	มาก
5.	มีสินค้าและบริการที่คงความเป็นไทย และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว	4.00	0.44	มาก
2. A: Awareness (ความตระหนัก)		4.50	0.39	มากที่สุด
6.	ชุมชนตระหนัก และเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยววิถีไทย	4.60	0.55	มากที่สุด
7.	มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สืบทอดวิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาในชุมชน	4.60	0.55	มากที่สุด
8.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด
9.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในชุมชน	4.00	0.00	มาก
3. I: Identity (อัตลักษณ์)		4.65	0.45	มากที่สุด
10.	มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตน	4.80	0.45	มากที่สุด
11.	แหล่งท่องเที่ยวมีการส่งเสริมอัตลักษณ์ของพื้นที่	4.80	0.45	มากที่สุด
12.	มีการสร้าง และสืบทอดอัตลักษณ์ของชุมชนไว้ในแหล่งท่องเที่ยว	4.60	0.45	มาก
13.	เปิดโอกาสให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสืบทอดอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	4.20	0.45	มากที่สุด
4. T: Telling a Story (การบอกเล่าเรื่องราว)		4.40	0.31	มาก
14.	มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่บอกเล่าเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว	4.20	0.45	มาก
15.	มีมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์	4.40	0.55	มาก
16.	มีเรื่องราวของศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.00	0.00	มาก
17.	มีเรื่องราวที่คงความเป็นไทยที่น่าประทับใจ	4.40	0.55	มาก
5. A: Attendance (การเข้าร่วมกิจกรรม)		4.45	0.34	มาก
18.	นักท่องเที่ยวเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้น	4.20	0.45	มาก
19.	นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ ประทับใจในกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.80	0.45	มากที่สุด
20.	นักท่องเที่ยวมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	ความคิดเห็นต่อรูปแบบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
21.	มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.00	มาก
6. V: Value (การเห็นคุณค่า)		4.80	0.11	มากที่สุด
22.	มีมรดกทางวัฒนธรรมที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว	5.00	0.00	มากที่สุด
23.	นักท่องเที่ยวมีความสนใจเรียนรู้เรื่องราวในแหล่งท่องเที่ยว	4.20	0.45	มาก
24.	คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
25.	คนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว	4.60	0.00	มากที่สุด
7. O: Opportunity (โอกาส)		4.65	0.34	มากที่สุด
26.	มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ สัมผัส ชื่นชม และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย	4.80	0.45	มากที่สุด
27.	คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.20	0.45	มาก
28.	มีการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนมากขึ้น	4.80	0.45	มาก
29.	มีการสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่ ๆ ไว้รองรับนักท่องเที่ยว	4.80	0.45	มากที่สุด
8. Y: Young People (คนรุ่นหลัง)		4.30	0.25	มาก
30.	มีการสืบทอดเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้กับเยาวชนในท้องถิ่นรวมถึงนักท่องเที่ยว	4.40	0.55	มาก
31.	มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้เยาวชนในชุมชนร่วมกันสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มตน	4.00	0.00	มาก
32.	มีแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในชุมชน	4.80	0.45	มากที่สุด
33.	มีการบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีให้กับเยาวชนรุ่นหลัง	4.00	0.00	มาก
รวม		4.51	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 4 ด้าน คือ ด้านความตระหนัก (Awareness, $\bar{X} = 4.50$) ด้านอัตลักษณ์ (Identity, $\bar{X} = 4.65$) ด้านการเห็นคุณค่า (Value, $\bar{X} = 4.80$) ด้านโอกาส (Opportunity, $\bar{X} = 4.65$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 4 ด้านคือ ด้านวิถีไทย (Thainess, $\bar{X} = 4.40$) ด้านการบอกเล่าเรื่องราว (Telling a story, $\bar{X} = 4.40$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม (Attendance, $\bar{X} = 4.45$) ด้านการสืบทอดไปยังคนรุ่นหลัง (People, $\bar{X} = 4.30$)

ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์

ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย พบว่า ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่เห็นว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นมาเหมาะสมและมีความพึงพอใจในรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยมีการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนพัฒนาขึ้นที่ตำบลบ้านเก่า

1. สภาพทั่วไปของตำบลบ้านเก่า

บ้านเก่าเป็นพื้นที่ที่อยู่บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย อยู่ห่างจากจุดชายแดนไทยพม่าที่บ้านน้ำพุร้อนประมาณ 40 กิโลเมตร การเดินทาง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยใช้ถนนลาดยางระยะทาง 40 กิโลเมตร จากเส้นทางกาญจนบุรี-สังขะบุรี แยกเข้าตำบลบ้านเก่า การเดินทางโดยรถไฟจากสถานีดอนรัก-สถานีบ้านเก่า ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร ตำบลบ้านเก่าเดิมมีชื่อว่า "บ้านเก่า" ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ในเขตตำบลจรเข้มะเือง อำเภอด่านมะขามเตี้ย โดยแยกตัวออกจากตำบลจรเข้มะเืองเป็นตำบลบ้านเก่า เมื่อปี พ.ศ. 2516 ตำบลบ้านเก่าอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เดิมแบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ต่อมา มีการแบ่งหมู่บ้านและจำนวนหมู่บ้านเพิ่มขึ้นเป็น 15 หมู่บ้าน ตำบลบ้านเก่าได้ชื่อว่าเป็นถิ่นอารยธรรมของมนุษย์สมัยหินใหม่ โดยเชลยศึกชาวฮอลันดา เป็นผู้ค้นพบเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์สมัยหินใหม่ ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเป็นอย่างยิ่ง

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลบ้านเก่าเป็นที่ราบเชิงเขาสลับภูเขาสูง มีแม่น้ำสายสำคัญคือ แม่น้ำแควน้อย มีสภาพป่าไม้ค่อนข้างสมบูรณ์ ตำบลบ้านเก่ามีเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลวังสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลจรเข้มะเือง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลหนองบัวและตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัด

กาญจนบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ประเทศสหภาพพม่า

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านเก่ามีทั้งสิ้น 2,000 ครัวเรือน ประชาชนประกอบอาชีพหลักคือทำสวน ทำไร่ อาชีพเสริมคือ รับจ้าง เลี้ยงสัตว์ และปลูกผักสวนครัว นอกจากนั้นยังผลิตสินค้าประเภทงานฝีมือคือที่บดพริกไทยที่ทำด้วยไม้ เป็นต้น

2. กิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์

จากการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ซึ่งมีการทำหม้อสามขามาตั้งแต่สมัยโบราณ จากการหารือกับผู้นำชุมชนและตัวแทนชาวบ้าน จึงเสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมประดิษฐ์สินค้า หัตถกรรม เช่น หม้อสามขาขนาดเล็ก ๆ ไว้จำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว จัดเป็นสินค้าของที่ระลึกซึ่งสามารถหาวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตได้ นักท่องเที่ยวสามารถซื้อหาและนำกลับไปได้สะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณนี้จึงเป็นการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์และซื้อของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่น ทั้งยังมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาตั้งแต่สมัยอดีตที่มีการผลิตข้าวของเครื่องใช้ไว้ใช้สอยในการดำรงชีวิต

ภาพที่ 48-49 ผลิตภัณฑ์หม้อสามขา ตำบลบ้านเก่า และที่ตั้ง อบต.บ้านเก่า

สำหรับผลจากการสนทนากลุ่มพบว่า แหล่งท่องเที่ยววิถีไทยในจังหวัดกาญจนบุรีที่เป็นที่ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ และมี เรื่องราวที่น่าสนใจ สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน รวมทั้ง เป็นศูนย์รวมจิตใจ สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้คนในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว สำหรับ ปัญหาสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทยคือ ขาดการสร้างผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของชุมชนเพื่อ จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญนอกจากสิ่งดึงดูดใจที่มีอยู่ในแหล่ง ท่องเที่ยวแล้วก็มีบริการที่พัก โรงแรม ร้านอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังขาดการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทสินค้าของที่ระลึก แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ที่ สำคัญคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทยร่วมกับชุมชน

สำหรับผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวงและระดับจังหวัดควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและประชาชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยววิถีไทยให้เพิ่มมากขึ้น ควรส่งเสริมการเรียนรู้และการสืบทอดเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมไทย และอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการจัดทำของที่ระลึกจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น และควรให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น